

УДК 821

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/58-2-45>**Надія СЕНЬОВСЬКА,**
orcid.org/0000-0003-2220-1498кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) ipp56@tnpu.edu.ua**АНАЛІЗ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ, НАПИСАНИХ
НА МІФОЛОГІЧНІЙ ОСНОВІ: ВИОКРЕМЛЕННЯ «СПРАВЖНІХ» МІФІВ**

У статті описано спосіб аналізу текстів української літератури, котрі мають міфологічну основу, через виокремлення у них елементів давніх народних міфів, котрі дійшли до нашого часу. Вказано які міфологічні персонажі (Лада, Дана, Лель, Полель) є вигаданими пізніше (XVI–XX ст.). Виокремлено позицію вчених стосовно українських неоязичників (рідновірів) та їхнього тлумачення народної міфології. Узагальнено визначення міфопоетики як творчої системи. Описано варіанти її застосування у текстах (трансформація-інтерпретація, авторський міф, стилізація). Також наведено визначення міфопоетики як методу літературознавчого дослідження. Перераховано його різновиди (реконструкція архаїчних міфів і міфологічної семантики засобами семіотики; поєднання структури і семантики міфу з літературним текстом, пояснення наявних у ньому понятійних схем; вивчення функції міфу у культурологічній системі, потрактування міфу як універсальної культурної структури у взаємозв'язках з іншими формами культури) та погляди вчених, котрі працювали у цій парадигмі. Метою статті є розробка варіанту міфопоетичного дослідження – окреслення способу аналізу творів на міфологічній основі за принципом наявності–відсутності певної структури елементів «справжніх» давніх міфів українського народу. Пропонується класифікація останніх відповідно до основних характеристик: 1) творення світу (світ виник з яйця; деміургами були птахи; епізодично присутній дуалізм); 2) логіка світобудови (сила Творця; Світове Дерево; Ява і Нава; відсутність пекла; Вирій і птахи); 3) існування богів (сім і богів; кілька богів на одне явище; боротьба між вищими силами має ритуальний характер; немає злих богів); 4) сенс життя людей (улюблені діти богів; предки нам допомагають; що є правильним і неправильним; неприйняття рабства). Зроблено окремі припущення стосовно закономірностей наявності фрагментів народного міфу в текстах. Їх більше там, де автор розробляє власний міфологічний світ на основі української міфології чи інтерпретує останню в певний спосіб відповідно до художнього задуму. Й менше у творах, де міфопоетика є тільки стилізацією. Описано перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: міфопоетика, система давньої української міфології, міфопоетичний аналіз літературних творів.

Nadiia SENOVSKA,
orcid.org/0000-0003-2220-1498Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Pedagogy and Education Management
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) ipp56@tnpu.edu.ua**ANALYSIS OF UKRAINIAN LITERATURE TEXTS WRITTEN
ON A MYTHOLOGICAL BASIS: IDENTIFICATION OF “REAL” MYTHS**

The article describes the method of analyzing the texts of Ukrainian literature, which have a mythological basis, by distinguishing from them the elements of ancient folk myths that have reached our time. It is indicated which mythological characters (Lada, Dana, Lel, Polel) are invented later (XVI–XX centuries). The position of scientists in relation to Ukrainian neo-pagans and their interpretation of folk mythology is singled out. The definition of mythopoetics as a creative system is generalized. Variants of its application in texts are described (transformation-interpretation, author's myth, stylization). The definition of mythopoetics as a method of literary research is also given. Its varieties are listed (reconstruction of archaic myths and mythological semantics by means of semiotics; combination of the structure and semantics of the myth with the literary text, explanation of the conceptual schemes present in it; study of the function of the myth in the culturological system, interpretation of the myth as a universal cultural structure in relationships with other forms of culture) and the views of scientists who worked in this paradigm. The purpose of the article is to develop a variant of mythopoetic research - to outline a method of analyzing works on a mythological basis according to the principle of the presence-absence of a certain structure of elements of "real" ancient myths of the Ukrainian people. The classification of the latter is proposed according to the main characteristics: 1) creation of the world (the world arose from an egg; demiurges were birds; dualism is occasionally present); 2) the logic of the world structure (the power of the

Creator; the World Tree; Java and Nava; the absence of hell; Vyriy and birds); 3) the existence of gods (families of gods; several gods for one phenomenon; the struggle between higher forces has a ritual character; there are no evil gods); 4) the meaning of people's lives (beloved children of the gods; ancestors help us; what is right and wrong; rejection of slavery). Some assumptions are made regarding the regularities of the presence of fragments of folk myth in the texts. There are more of them where the author develops his own mythological world on the basis of Ukrainian mythology or interprets the latter in a certain way according to the artistic idea. And less so in works where mythopoetics is only stylization. Prospects for further research are described.

Key words: *mythopoetics, system of ancient Ukrainian mythology, mythopoetic analysis of literary works.*

Постановка проблеми. Після 24 лютого цього року велика частина громадян України опинилася в умовах жаху й нерозуміння. Водночас, більшість суспільства нарешті усвідомила необхідність національної та культурної самоідентифікації. Впродовж трьох століть московити нав'язували українцям комплекс меншовартості. Однак, це не відповідає ні історичним реаліям, ні нашим культурним здобуткам. «Елементи культур не тільки трипільців, а й багатьох стародавніх народів території України стали органічними складовими неповторного українського етнокультурного комплексу, який, на мою думку, склався в V–VII ст., тобто у ранньому середньовіччі. Саме у той час формувалася етнокультура більшості великих народів середньої смуги Європи: французів, англійців, німців, сербів, хорватів, чехів, словаків, поляків, українців та ін. Отже, українці не кращі, але й не гірші за інші народи Європи. Їхній етногенез – це об'єктивний процес, зумовлений універсальними законами етнотворення континенту» (Залізник, 2007: 339). Відповідно, давня й багата українська культура заслуговує на таке ж вивчення й визнання, як усі культури Європи.

Частиною культурної спадщини, безумовно, є національна література. У текстах, котрі репрезентують нашу унікальність, часто присутні елементи міфології українського народу – більш чи менш давні за походженням. «Міфологічні вірування та уявлення, зафіксовані дослідниками в XIX – на початку XX ст., були вже продуктом глибоко пізньосередньовічної культури. Вони, як ми можемо припускати (лише припускати!), не позбавлені дохристиянських світоглядних елементів, у т. ч. магічних практик (які характерні для всіх традиційних аграрних спільнот у різних куточках світу), але говорити про «язичницькі» практики, чи «давньослов'янські міфи», чи «пережитки язичництва» у фольклорно-етнографічних матеріалах того часу ми не маємо права» (Буйських, 2018: 75). Подекуди й донині збереглися елементи української народної демонології (віра у духів та надприродні сили), чого не можна сказати про вищу міфологію (віру в давніх богів). Зважаючи на відсутність у нас текстових джерел типу «Старшої Едди» у скандинавів, не викликає

подиву той факт, що часто відомі тільки окремі імена. Александр Гейштор цілком доречно називає те, що ми маємо, «залишками інформації» (Гейштор, 2014: 79).

Звичайно, на сьогодні розтиражовані цілі пантеони «давніх українців», або й «давніх слов'ян». Однак, це: 1) художні осмислення, де підкріплені відповідними дослідженнями; 2) свідомі містифікації; 3) репрезентація світогляду рідновірів. Останнє є неймовірно цікавим культурним і суспільним феноменом: «Українське неоязичництво на сьогодні, за моїм визначенням, – це різновид альтернативної субкультури, який відзначається своїм протестним характером і етно-ритуалізованим втіленням. За формою – це гібрид субкультури історичних реконструкцій і субкультури рольовиків» (Гримич, 2014: 159).

Можна із жалем констатувати, що, не маючи достатньо збережених в відомостей про давню релігію наших предків, частина прихильників давнини дозволила собі певні абсолютно ненаукові припущення (XVI–XX століття): «наука не має жодних доказів того, що про зазначених богів [Лада, Лель, Полель, Дана] хтось чув раніше XVI століття. Натомість спеціалістам добре відомо, що імена Лади, Дани, Леля та Полеля усього лише реконструйовані з приспівів народних пісень – «ой, ладо», «ой, дід-ладо», «шді-ріді-дана», «лелю-полелю» і таке інше» (Гордієнко, 2014: 104). Можна сподіватися, що з часом з'являться нові докази, які дадуть можливість потрактувати цю проблему по-іншому.

Зважаючи на збільшений останнім часом попит (українці хочуть знати про минуле свого народу, і про його міфи теж), варто при аналізі художніх текстів нашої літератури, написаних на міфологічній основі, звертати увагу також на об'єктивність відтворення останньої. Звісно, необхідно наголосувати, що авторське потрактування фольклорного матеріалу, та навіть міфотворчість, мають і можуть існувати. Але цікавим і цінним є варіант усвідомленого відокремлення інтерпретації від реальних міфів (точніше, їх залишків). Це відкриє цікаві можливості. Такий аналіз можна розглядати як частину міфопоетики (методу літературознавчого дослідження).

Аналіз досліджень. Міфопоетика – напрямок сучасної літературознавчої науки, присвячений вивченню того, як міф, міфологія проявляється у літературному творі. Причому цей феномен трактується і як творча система, і як метод дослідження одночасно. «Mythopoeia» (або «mythopoesis») – з давньогрецької μυθολοία, μυθολοίησις – «використовується для позначення оповідного жанру сучасної літератури чи кіномистецтва, в яких письменником чи сценаристом створюється нова міфологія. Однак у довідковій літературі ми не знаходимо чіткої дефініції міфопоетики як наукового поняття. Відсутність визначення свідчить не лише про недостатність термінології, а й про необхідність уведення у науковий простір дефініції узагальненого характеру, оскільки міфопоетика може бути предметом дослідження як літературознавства, так і лінгвістики, культурології, фольклористики, історіографії, філософії чи психології» (Кобзар, 2010:132).

Цей термін запропонував у 1931 році Джон Роналд Руел Толкін. Письменник при конструюванні свого фентезійного світу приділяв значну увагу міфотворенню («Володар пернів», «Сильмаріліон»). «Протягом усієї історії розвитку світової літератури митці зверталися до міфу, інсталиючи міфологічні елементи в художній твір, а почасти і створюючи власний міф (неоміф) задля втілення оригінальної світоглядної моделі буття» (Зуєнко, 2014: 1).

У кембриджському та оксфордському літературознавчих словниках і виданні Дж. Куддона «Словник літературознавчих термінів та теорії літератури» термін «міфопоетика» (англ. mythopoeia) визначається як «художнє втілення, переробка міфічного матеріалу в літературі або створення власної міфології» (Cuddon, 1999: 527).

Власне, як метод літературознавчого дослідження, міфопоетика втокремила у другій половині ХХ століття. Олена Кобзар у своїй роботі аналізувала такі наукові школи та напрями:

1) реконструкція архаїчних міфів і міфологічної семантики засобами семіотики (К. Леві Стросс);

2) поєднання структури і семантики міфу з літературним текстом, пояснення наявних у ньому понятійних схем (роботи Г. Грабовича про Шевченка і Гоголя);

3) вивчення функції міфу у культурологічній системі, потрактування міфу як універсальної культурної структури у взаємозв'язках з іншими формами культури (У. Еко, Ю. Лотман).

Проблеми міфопоетики висвітлювалися у працях українських літературознавців А. Гурдуза,

О. Забужко, М. Зуєнко, О. Кобзар, Т. Мейзерської, Д. Наливайко, А. Нямцу, Я. Поліщука та ін. «В зв'язках літератури з міфологією сучасна наука схильна вбачати постійний складник літературно-художнього розвитку, що проявлявся і проявляється в різних формах і модифікаціях, свідомо і неусвідомлювано для самих митців» (Наливайко, 1980: 170). Міфопоетика – це «та частина поетики, яка досліджує не окремі рецепційовані митцем міфологеми, а відтворену ним цілісну міфопоетичну модель світу, реалізовану в системі символів і архетипів міфологічною свідомістю автора» (Кобзар, 2010: 132).

Сучасне українське літературознавство пропонує різні варіації застосування міфопоетики як методу дослідження. Так, Олена Кобзар пише про три основні шляхи застосування міфу в літературному творі: використання традиційних міфологічних сюжетів та образів, які можуть бути видозмінені (інтерпретація, трансформація); творення авторського міфу за зразком «реального» (організація художнього тексту підпорядковується законам поетики міфу); стилізація (автор лише формально імітує стиль), де міф є тільки декоративним елементом (Кобзар, 2010). Дослідження Андрія Гурдуза розкривають міфопоетичну парадигму – «модель осмислення світу, в основі якої міфопоетичні уявлення автора про світ і світобудову як утіленої в художньому творі оригінальної світоглядно-філософської системи» (Гудруз, 2008: 6). Вона складається з ядра, атмосфери навколо нього та структури міфопоетичної системи літературного твору, у якій знаходить художнє втілення. «Дослідження міфопоетики літературного твору полягає у виявленні міфопоетичної структури на різних рівнях художнього тексту (тематичному, мотивному, образному, просторово-часовому, сюжетному, мовному), а також аналізі авторського міфу, архетипної символіки і взаємодії різних міфологій у межах одного тексту» (Зуєнко, 2014: 8).

Метою статті є розробка варіанту міфопоетичного дослідження – окреслення способу аналізу текстів української літератури, написаних на міфологічній основі, за принципом наявності–відсутності певної структури елементів «справжніх» давніх міфів нашого народу.

Виклад основного матеріалу. Українська література містить значний пласт текстів, написаних на міфологічній основі. Після повномасштабного вторгнення росіян 24 лютого цього року й переосмислення значною кількістю наших співгромадян їхніх світоглядних орієнтацій, зростає цікавість українців до тих творів, які репрезенту-

ють нашу народну міфологію (слов'янську, давньоукраїнську). Окрім всього іншого, дискусійним залишається питання які саме міфи вважати «справжніми», а які – «вигаданими».

У контексті міфопоетики як методу літературознавчого дослідження доцільним видається застосування такого варіанту аналізу літературних текстів, котрий спирається на принцип наявності–відсутності у конкретних творах тих фрагментів нашої вищої міфології, котрі збереглися в Україні.

Процес аналізу ґрунтуватиметься на порівнянні фрагментів українських міфів, котрі структуровані у певній послідовності (творення світу, логіка світобудови, існування богів, сенс життя людей) із відповідними частинами тексту. Висновки стосуватимуться виключно наявності конкретного архаїчного елемента у творі й специфіки його переосмислення (трансформації) автором. Це жодним чином не повинно впливати на характеристику літературної цінності.

Фрагмент перший: **творення світу**.

1. *Світ виник з яйця*. Тому його символом й одним із основних магічних предметів є писанка.

2. *Деміургами були птахи* (чи боги у вигляді птахів – то відгомін древніх уявлень про вищі сили, котрі ще не мали антропоморфної форми). Творцями (спів-творцями) світу виступають сокіл, качка, голуби. У старих колядках вони, наприклад, дістають землю з-під води.

3. *Епізодично присутній дуалізм*. В українських міфах переважно йдеться про одного доброго Творця (Род?), значно рідше як джерело життя трактуються сили–протилежності (вогонь і вода створили світ).

Фрагмент другий: **логіка світобудови**.

1. *Усе пронизане силою Творця*. Інші боги що ближчі до нього, то святіші. Це саме те, що рідно віри називають Права. Духи природи теж наділені цією силою, але в меншій мірі. Тому природа свята.

2. *Світове Дерево*. Міф про Світове Дерево як своєрідну вісь світу поширений серед багатьох народів. Традиційно в українській міфології крона потрактовується як небо (Вирій, де світлі боги); стовбур – як наш людський світ живих; корені – як підземний світ (де темні, необов'язково лихі, сили). Іноді зустрічається тлумачення, що праведні предки є вгорі з богами, а недобрі померлі люди – внизу з демонами. Мабуть, частково тут вплинуло християнство. Існують також способи переходу між рівнями Світового дерева. У казках, наприклад, герої часто потрапляють на «той», «підземний», «інший» світ.

3. *Ява і Нава*. Вважається, що наш матеріальний світ людей – то Ява. А нематеріальний світ – Нава,

Потойбіччя (мертвих називали навами). Межа між Явою і Навою не є непорушною. Перетнути її можна у різний спосіб, але перебувати «на тій стороні» істота з «протилежної» довго не може. Виняток – боги.

4. *Відсутність пекла як місця постійного перебування неправедних душ після смерті*. Прикметно, що «християнізована» українська міфологія містить уявлення про пекло і рай. Однак, язичницькі вірування наших предків, ймовірно, ґрунтувалися на вірі в переселення душ чи переродження. Згадки про це є в казках і легендах, коли персонажі стають деревами, тваринами тощо.

5. *Вирій і птахи*. В українських міфах птахи на зиму відлітають у Вирій (на територію богів). Звідти вони (ластівки, жайворонки) приносять весну (тепло, ключі від землі).

Фрагмент третій: **існування богів**.

1. *Сім'ї богів*. Ми не маємо відомостей про ПАНТЕОН наших предків, але знаємо, що деякі боги мали родинні стосунки, котрі були для них важливими. Рожаниці (богині доли) – сестри або мати і дочки. Сварог (бог неба) і Сварожич (бог небесного вогню) – батько і син. Стрибог (бог вітрів) мав дітей-вітрів. А Перун (бог грому і блискавок) – дружину Перуницю (ймовірно, богиню дощу).

2. *По кілька богів мали стосунок до одного і того самого явища, відповідали з нього, наповнювали (володіли) його силою*. Наприклад, вогонь – це Сварог і Сварожич; сонце – Дажбог, Ярило, Хорс; війна, битви – Перун, Світовит, Ярило, Яровит; мудрість – Велес, Троян, Триглав. Можливо, того самого бога називали різними іменами. Водночас, можемо зробити висновок, що і сонце, і вогонь, і знання, і битви були дуже важливими та стали основою міфосвіту українців.

3. *Відсутність непримиренної ненависті посеред вищих сил, боротьба між богами має ритуальний характер*. Перун і Велес є суперниками (за жінку, блага). Водночас, завдяки їх боротьбі йдуть дощі. Чорнобог і Білобог сприймаються радше як частини єдиного цілого (рівноваги?), а не «вороги до смерті».

4. *Відсутність відверто злих, лихих богів*. Вищі істоти чинять щось погане людям, якщо така їхня роль у світобудові (зима, темрява). З ними можна домовитися. Надмірна жорстокість заради жорстокості практично не зустрічається.

Фрагмент четвертий: **сенс життя людей**.

1. *Люди – улюблені діти богів*. Відома й розтиражована цитата зі «Слова о полку Ігоревім» про Дажбожих онуків – русичів (українців). Зараз складно визначити що саме малося на увазі (тим більше часи написання тексту – уже християнські).

Швидше за все, це стало словосполучення, відго-мін язичницьких часів, коли наші предки дійсно вважали себе тими, про кого рідні боги піклуються.

2. *Предки зорять за нами.* Тобто, спостерігають з неба. І допомагають. Культ предків увійшов навіть до українського християнства. Є спеціальні дні, коли предків кличуть і пригощають. Зберігся фрагмент міфу, що зірки – то очі наших предків, або вікна у небі, звідки вони на нас дивляться. Не раз у казках мертві батьки допомагають своїм дітям.

3. *Правда і кривда. Сенс життя.* Персонажі Правда і Кривда як уособлення правильної (доброї, як боги і предки заповідали) та неправильної (недоброї, недозволеної) поведінки теж зустрічаються в казках. Можливо, сенс був у тому, чи людина живе відповідно до Прави (заповідей богів), чи ні.

4. *Воля. Неприйняття рабства.* Про те, що ранньоісторичні слов'яни не визнавали рабства

і навіть власних рабів через деякий час відпустили на волю, нам свідчать їхні сучасники (наприклад, ромеї з Візантії). І є підстави вважати, що такими були релігійні переконання наших предків. Напевне, цей міф дуже глибоко закладений. Навіть сьогодні він активізувався в українців. Як і в їхніх предків-козаків. Свобода – головна цінність.

Висновки. Можна припустити, що більша кількість фрагментів народного міфу буде у тих текстах, де автор розробляє власний міфологічний світ на основі української міфології чи інтерпретує останню в певний спосіб відповідно до художнього задуму. Якщо ж міфопоетика певного твору – не більше, як стилізація, таких елементів буде менше. Однак, цей висновок є попереднім. І вимагає чималої кількості досліджень конкретних текстів української літератури, написаних на міфологічній основі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буйських Ю. Жіночі образи української міфології «Колісь русалки по землі ходили...» Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 319 с.
2. Гордієнко Я. Слов'янські боги та богині. *Errare humanum est: 50 нарисів українського примарознавства.* Київ: Дуліби, 2014. С. 103–109.
3. Гримич М. Нові старі боги (з приводу книги Марії Лесів «Повернення рідних богів: сучасне українське рідновірство як альтернативна візія нації»). *ВІНС.* 2014. Вип. 43. С. 158–162.
4. Гурдуз А. І. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській «прозі про землю» кінця XIX – першої третини XX ст. Миколаїв: Вид-во МДГУ імені Петра Могили, 2008. 216 с.
5. Гейштор А. Слов'янська міфологія. Київ: Кліо, 2014. 416 с.
6. Залізняк Л. Походження українців у тумані патріотичних міфів та політичних спекуляцій. *Той, хто відродив Могиланку.* Зб. наук. праць. Київ: Києво-Могилянська академія, 2007. С. 334–349.
7. Зуєнко М. О. Категорія «міфопоетика» в сучасному літературознавстві. *Філологічні науки.* № 18. Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. 2014. С. 3–9.
8. Кобзар О. І. Міфопоетика як предмет і метод літературознавчого дослідження. *Наукові записки. Випуск 15. Серія «Філологічна».* 2010. С. 131–139.
9. Наливайко Д. С. Міфологія і сучасна література. *Всесвіт.* 1980. № 2. С. 170–182.
10. Cuddon J. A. *English Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory* Harmondsworth: Penguin Reference, 1999. 991 p.

REFERENCES

1. Buiskykh Yu. Zhinochi obrazy ukrainskoi mifologii «Kolys rusalky po zemli khodyly...» [Female images of Ukrainian mythology «Once upon a time, mermaids walked the earth...»]. Kharkiv: Klub Simeinoho Dozvillia, 2018. 319 s. [in Ukrainian].
2. Hordiienko Ya. Slovianski bohy ta bohyni [Slavic gods and goddesses]. *Errare humanum est: 50 narysiv ukrainskoho prymaroznavstva.* Kyiv: Duliby, 2014. S. 103–109 [in Ukrainian].
3. Hrymich M. Novi stari bohy (z pryvodu knyhy Marii Lesiv «Povernennia ridnykh bohiv: suchasne ukrainske ridnovirstvo yak alternatyvna viziiia natsii») [New Old Gods (about Maria Lesiv's book «The Return of Native Gods: Modern Ukrainian Native Belief as an Alternative Vision of the Nation»)]. *VINe.* 2014. Vyp. 43. S. 158–162 [in Ukrainian].
4. Hurduz A. I. Mifopoetychna paradyhma v ukrainskii ta zakhidnoevropeiskii «prozi pro zemliu» kintsia XIX – pershoi tretyny XX st. [Mythopoetic paradigm in Ukrainian and Western European «prose about the land» of the end of the 19th – the first third of the 20th century.]. *Mykolaiv: Vyd-vo MDHU imeni Petra Mohyly,* 2008. 216 s. [in Ukrainian].
5. Geishtor A. Slovianska mifolohiia [Slavic mythology]. Kyiv: Klio, 2014. 416 s. [in Ukrainian].
6. Zalizniak L. Pokhodzhennia ukrainsiv u tumani patriotychnykh mifiv ta politychnykh spekulatsii [The origin of Ukrainians in the fog of patriotic myths and political speculations]. *Toi, khto vidrodiv Mohylianku.* Zb. nauk. prats. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiia, 2007. S. 334–349 [in Ukrainian].
7. Zuienko M. O. Katehoriia «mifopoetyka» v suchasnomu literaturoznavstvi [The category of «mythopoetics» in modern literary studies]. *Filolohichni nauky.* № 18. Poltavskiyi natsionalnyi pedahohichniy universytet imeni V. H. Korolenka. 2014. S. 3–9 [in Ukrainian].
8. Kobzar O. I. Mifopoetyka yak predmet i metod literaturoznavchoho doslidzhennia [Mythopoetics as a subject and method of literary research]. *Naukovi zapysky. Vypusk 15. Seriiia «Filolohichna».* 2010. S. 131–139 [in Ukrainian].
9. Nalyvaiko D. S. Mifolohiia i suchasna literatura [Mythology and modern literature]. *Vsesvit.* 1980. № 2. S. 170–182 [in Ukrainian].
10. Cuddon J. A. *English Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory* Harmondsworth: Penguin Reference, 1999. 991 p.